

KIRJALLINEN KYSYMYS 1052/2002 vp

Tienhoidon tasapuolisuus välillä Ylöjärvi—Virrat

Eduskunnan puhemiehelle

Tielaitoksen uudistuksen yhteydessä puhuttiin paljon kustannussäästöistä, joilla saataisiin perustienpidolle lisämäärärahoja. Kustannussäästöjen saamiseksi tienhoidon kilpailuttamista on jatkettu asteittain. Samanaikaisesti Tielaitoksen hoidossa olevilla teillä on alueittain luovuttu omista autoista ja hoito on siirretty yksityisten urakoitsijoiden tehtäväksi.

Kantatie 65 Ylöjärven ja Kurun välillä valmistui syksyllä. Tätä tietä on markkinoitu erityisesti raskaalle liikenteelle uutena suorana väylänä Pohjanmaalle. Mikäli tällaista markkinointia tehdään, pitää tie myös pystyä hoitamaan tasapuolisesti ja kunnolla. Tällä tiellä on tämän talven aikana ollut useita hoitajia, jolloin tienhoidon taso on vaihdellut erittäin paljon. Erityisesti Kurun ja

Virtain välillä on osuus, jonka hoito on jätetty "herran haltuun". Liikenneturvallisuuden kannalta tällainen vaihtelu on erittäin vaarallista.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän kunnioittavasti valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Toteutuuko Tielaitoksen sisäisessä kilpailussa tasapuolinen tienpito ja liikenneturvallisuus, vai onko ainoa kriteeri halpa hinta ja

miten hoidon tasapuolisuutta valvotaan näillä Tielaitoksen hoitamilla alueilla?

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 2002

Tero Rönni /sd

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Rouva puhemies, olette toimittanut valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi kansanedustaja Tero Rönnin /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 1052/2002 vp:

Toteutuuko Tielaitoksen sisäisessä kilpailussa tasapuolinen tienpito ja liikenneturvallisuus, vai onko ainoa kriteeri halpa hinta ja

miten hoidon tasapuolisuutta valvotaan näillä Tielaitoksen hoitamilla alueilla?

Vastauksena kysymykseen esitän kunnioittavasti seuraavaa:

Tienpidosta yleensä

Tiehallinnon keskeisimpiä tavoitteita on turvata tieverkon kunto ja päivittäinen liikennekelpoisuus koko maassa ympäri vuoden. Toisaalta tavoitteena on yhteiskuntataloudellinen tehokkuus eli pyritään kohdentamaan tienpidon varat mahdollisimman tehokkaasti sinne, missä niiden vaikutukset ovat suurimmat. Tiehallinto sovittaa nämä tavoitteet yhteen siten, että tieverkon eri osien laatutason määrittelemisessä käytetään tasapuolisia perusteita. Hoitotason yhtenäisyyteen pyritään samantasoisilla teillä ja tiejaksoilla. Tien liikennemäärä on toimenpiteiden kiireellisyyttä sekä niiden laatua ja laajuutta arvioitaessa lähtökohta. Tämän lisäksi laatutason määrittelyperusteena on teiden verkostollinen merkitys.

Tiehallinnon hoitamat yleiset tiet on jaettu talvihoitoluokkiin tien liikenteellisen ja verkostollisen merkityksen mukaan. Hoitoluokitukseen vaikuttavat myös muut tekijät, kuten tien tekninen laatutaso ja paikalliset olosuhteet. Tiehallinto

seuraa toimintaympäristömuutoksia ja hoitoluokkia tarkistetaan tien aseman tai muiden olosuhteiden merkittävästi muuttuessa.

Kantatie 65

Kysymyksessä on erityisesti arvosteltu kantatien 65 Ylöjärvi—Kuru hoidon tasoa. Tie kuuluu alkupäästään I hoitoluokkaan (=Ylöjärvi—Karhe), Karheen ja Kurun välillä I b -luokkaan ja Kuru—Virrat-välillä II-luokkaan. Talvihoitoluokassa I tiet pidetään ennakoivalla liukkaudentorjunnalla paljaina ympäri vuoden kello 5.00—22.00 välisenä aikana. Talvihoitoluokassa I b olevat tiet ovat sydäntalven aikana lumi- tai jääpintaisia korkealuokkaisesti hoidettuja teitä. Suolaa käytetään vain syksyn ja kevään ongelmallisimmilla keleillä. Talvihoitoluokassa II olevat tiet ovat hoidettuja polannepintaisia teitä ja liikkuminen niillä on talvikelin mukaista. Ongelmallisilla keleillä ja erityiskohteissa kuten jyrkissä mäissä polannepinta hiekoitetaan. Toimenpideajat ovat selvästi I ja I b -luokan teitä pidemmät.

Talvihoitoluokkien valinta kantatiellä 65 on tehty ensisijaisesti tien liikennemäärien perusteella. Parannetulla kantatiellä Ylöjärven ja Kyrönlahden välillä liikennemäärät ovat tien avaamisen jälkeen olleet noin 3 100 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kyrönlahden pohjoispuolella liikennemäärät ovat noin 2 300 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kurun pohjoispuolella liikennemäärät laskevat alle tuhannen ajoneuvon vuorokaudessa ja vähäisintä liikenne on Kallion ja Vaskiveden välillä, missä liikennemäärä on vain 350 ajoneuvoa vuorokaudessa. Ylöjärven ja Kyrönlahden välillä on liikennemäärien lisäksi myös teknisiä perusteita korkeammalle talvihoitoluokalle, sillä tiellä on käytetty hiljaista päällystettä, mikä edellyttää korkealuokkaista liukkaudentorjuntaa.

Tampereelta pohjoiseen päin suuntautuvalla valtakunnallisella liikenteellä on ollut käytös- sään kaksi pääreittiä: valtatie 3 sekä kantatie 66 Orivedeltä Virroille ja edelleen Alavudelle. Kantatien 65 tultua parannetuksi se tarjoaa kolman- nen reittimahdollisuuden, joka muuttanee jonkin verran liikennevirtojen suuntautumista. Tiehal- linto seuraa liikennetilannetta ja tien talvihoito- luokitusta muutetaan, mikäli liikenne olennaises- ti lisääntyy kantatiellä 65.

Kantatien 65 hoitourakointi

Tien eteläpää kuuluu kilpailutettuun hoitourak- kaan ja pohjoispään urakka on hankittu ilman kil- pailua neuvottelumenettelyllä. Pohjoisemman alueen urakkakin kilpailutetaan vuoden kuluttua. Tällä hetkellä kummankin alueen urakoitsijana toimii Tieliikelaitos, joka käyttää etenkin vähä- liikenteisellä tieverkolla aliorakoitsijoinaan pai- kallisia yrittäjiä. Pääurakoitsija vastaa kuitenkin urakan toteuttamisesta tilaajan asettamien kritee- rien mukaisesti.

Tänä syksynä ollut muutamia poikkeukselli- sia sääolosuhteita, jolloin lyhyessä ajassa on sa- tanut runsaasti lunta ja tämä on aiheuttanut on- gelmia tien hoidossa koko Hämeen tiepiirin alueella. Tiestön hoitokalustoa ei urakoissa voi- da mitoittaa näiden poikkeuksellisten keliolosuh- teiden hoitamiseen.

Kilpailuttaminen ei ole aiheuttanut laatutaso- eroja eri hoitoalueiden välillä eikä niiden sisällä. Sen sijaan pitkään jatkunut tienpidon rahoitus- tason lasku on edellyttänyt laatutasokriteerien ja talvihoitoluokituksen tarkistamista jo ennen kuin hoidon kilpailuttamiseen siirryttiin.

Valvonta

Urakkakohtainen valvonta hoidetaan paikallisen Tiehallinnon tiemestarin toimesta. Etenkin pää- teiden yhtenäisen laatutason varmistamiseksi seurataan talvihoidon laatua myös valtakunnalli- sesti Tiehallinnon omilla laatutasomittareilla. Li- säksi Tiehallinto seuraa tienkäyttäjäpalautetta, joka pyritään mahdollisuuksien mukaan otta- maan huomioon käytännön hoitotoimenpiteissä.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2002

Liikenne- ja viestintäministeri Kimmo Sasi

Till riksdagens talman

I det syfte 27 § riksdagens arbetsordning anger har Ni, Fru talman, till behöriga medlem av statsrådet översänt följande av riksdagsledamot Tero Rönni /sd undertecknade skriftliga spörsmål SS 1052/2002 rd:

Förverkligas rättvis väghållning och trafiksäkerhet i Vägverkets interna konkurrens, eller är det enda kriteriet ett billigt pris, och

hur övervakas jämlikheten i underhållet på dessa områden som sköts av Vägverket?

Som svar på detta spörsmål får jag vördsamt anföra följande:

Om vägunderhållet i allmänhet

Vägförvaltningens centralaste syften är att trygga vägnätets skick och den dagliga framkomligheten i hela landet året om. Målet är vidare en samhällsekonomisk effektivitet, dvs. man strävar efter att rikta väghållningens resurser så effektivt som möjligt till de platser där verkningarna blir som störst. Vägförvaltningen sammanjämkar dessa mål så att jämlika grunder används i fastställandet av kvalitetsnivån för vägnätets olika delar. Enhetlighet i fråga om underhållsnivån eftersträvas när det gäller sådana vägar och vägavsnitt som är på samma nivå. När det bedöms hur brådskande åtgärderna är samt deras kvalitet och omfattning, är utgångspunkten vägens trafikvolym. Som grund för fastställandet av kvalitetsnivån används dessutom vägarnas betydelse för vägnätet.

De allmänna vägar som underhålls av Vägförvaltningen har delats in i vinterunderhållsklasser enligt vägens trafikmässiga betydelse och dess

betydelse för vägnätet. På klassificeringen av underhållsklasser inverkar även andra faktorer, såsom vägens tekniska kvalitetsnivå och de lokala förhållandena. Vägförvaltningen följer förändringarna i verksamhetsmiljön, och underhållsklasserna ses över om det sker betydande förändringar i vägens ställning eller i andra omständigheter.

Stamväg 65

I spörsmålet kritiserar i synnerhet nivån på underhållet av stamväg 65 Ylöjärvi—Kuru. Det inledande avsnittet av vägen hör till underhållsklass I (=Ylöjärvi—Karhe), avsnittet mellan Karhe och Kuru hör till klass I b och sträckan Kuru—Virfois till klass II. I vinterunderhållsklass I hålls vägarna snö- och isfria året om kl. 5.00—22.00 genom förutseende halkbekämpning. Vägar i vinterunderhållsklass I b är under midvintern snö- eller isbelagda vägar av hög underhållsnivå. Salt används endast på hösten och våren när väglaget är som sämst. Vägarna i vinterunderhållsklass II är sådana vägar med packad snö som underhålls, och när man färdas på dem måste man iaktta vinterföret. Ytan med packad snö sandas när väglaget är problematiskt och på speciella ställen, t.ex. i branta backar. Jämfört med vägarna i klass I och I b är åtgärdstiden längre.

Valet av vinterunderhållsklasserna på stamväg 65 har gjorts i första hand på basis av vägens trafikvolym. Sedan stamvägen förbättrades och vägen öppnades för trafik har trafikmängden på avsnittet Ylöjärvi—Kyrönlahti varit ca 3 100 fordon per dygn. Trafikflödet norr om Kyrönlahti har varit ca 2 300 fordon per dygn. På norra sidan av Kuru blir trafikflödet under tusen fordon per dygn och minst är trafiken mellan Kallio och Vaskivesi, endast 350 fordon per dygn. Sträckan

mellan Ylöjärvi och Kyrönlahti hör förutom med tanke på trafikvolymen även av tekniska orsaker till en högre vinterunderhållsklass, eftersom vägen har försetts med tyst vägbeläggning som förutsätter halkbekämpning av hög klass.

Den riksomfattande trafiken i riktning från Tammerfors norrut har kunnat använda sig av två olika huvudleder: riksväg 3 och stamväg 66 från Orivesi till Virdois och vidare till Alavo. Sedan stamväg 65 reparerades utgör den en tredje rutt, vilket i någon mån kan komma att ändra riktningen på trafikflödet. Vägförvaltningen följer trafikläget, och vägens vinterunderhållsklass ändras om trafiken ökar väsentligt på stamväg 65.

Skötselentreprenaden av stamväg 65

Underhållet av den södra ändan av vägen har öppnats för konkurrens, och entreprenaden av den norra ändan har skaffats genom förhandlingar utan konkurrensutsättning. Även entreprenaden av det nordligare området kommer att utsättas för konkurrens om ett år. För närvarande är det Vägverket som är entreprenör för båda områdena, och det använder sig av lokala företag som underentreprenörer särskilt inom den del av vägnätet som har mindre trafik. Huvudentreprenören är ändå den som ansvarar för att åtagandet sköts enligt de kriterier som beställaren satt upp.

Denna höst har väderleksförhållandena vid några tillfällen varit exceptionella. Under en kort tidsperiod kom det mycket snö, vilket ledde till problem i underhållet av vägarna i hela Tavastlands vägdistrikt. I entreprenaderna kan man inte dimensionera den materiel som används i underhållet av vägnätet enligt ett så exceptionellt väglag.

Konkurrensutsättningen har inte gett upphov till några skillnader i kvalitetsnivån mellan de olika underhållsområdena och heller inom dem. Däremot har den sänkning av finansieringen av väghållningen som pågått redan länge förutsatt en justering av kvalitetsnivåkriterierna och vinterunderhållsklassificeringen redan innan man övergick till en konkurrensutsättning av underhållet.

Övervakningen

Övervakningen av entreprenaderna sköts av den lokala Vägförvaltningens vägmästare. I synnerhet när det gäller att säkerställa en enhetlig kvalitetsnivå för huvudvägarna följs kvaliteten på vinterunderhållet även på riksplanet med hjälp av Vägförvaltningens egna kvalitetsnivåmätare. Dessutom följer Vägförvaltningen trafikanternas respons och försöker i mån av möjlighet att beakta den i underhållsåtgärderna i praktiken.

Helsingfors den 19 december 2002

Kommunikationsminister Kimmo Sasi